

Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου: Οι “ελαφριές” αμαρτίες

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Σταχυολόγηση καί διασκευή κειμένου από τά “Πνευματικά Γυμνάσματα” τοῦ ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου:

Ἄς σκεφτοῦμε τ’ ἀμαρτήματα ἐκεῖνα πού ὀνομάζουν μερικοί “ἐλαφριά”, καί πού δέν εἶναι βέβαια θανάσιμα, ἔχουν ὅμως κάποιο βάρος ἐνοχῆς. Σ’ αὐτά πέφτουμε ἄλλοτε ἀπό ἀπροσεξία καί ἄγνοια, ἄλλοτε ἀπό χαυνότητα καί ἀσθενική θέληση καί ἄλλοτε συνειδητά, μέ ἀπόλυτη γνώση καί θέληση. Στήν τελευταία περίπτωση ὑπάρχει τό μεγαλύτερο βάρος ἐνοχῆς.

Ἐνα ἀμάρτημα θεωρεῖται ἐλαφρό, ὅταν συγκριθεῖ μέ μιᾷ θανάσιμῃ ἀμαρτίᾳ. Δέν εἶναι ὅμως ἐλαφρό, ὅταν τό δοῦμε μεμονωμένο καί καθεαυτό. Π.χ. Μιά λίμνη λέγεται μικρή, ὅταν συγκριθεῖ μέ μιᾷ μεγάλῃ θάλασσᾳ. Ἀλλ’ αὕτη καθεαυτή δέν εἶναι μικρή, γιατί περιέχει πολύ νερό. Ἔτσι καί ἡ ἐλαφριά ἀμαρτία μπροστά σέ μιᾷ θανάσιμῃ ἀμαρτίᾳ φαίνεται μικρή.

Ἀλλά καί αὕτη μόνη της εἶναι ἕνα μεγάλο κακό. Ἐπειδή καί ἡ μικρή ἀμαρτία καί ἡ μεγάλη εἶναι ἐξίσου παράβαση τοῦ θείου νόμου, ὅπως ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστής

Ἰωάννης: «Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἀνομία» (Α΄ Ἰω. 3, 4). Καὶ ἐπειδὴ, κατὰ τὸν ἀδελφόθεο Ἰάκωβο, ὅποιος τηρήσει ὅλο τὸ νόμο, σφάλλει ὅμως σ' ἓνα μόνο, γίνεται παραβάτης ὅλου τοῦ νόμου: «Ὅστις ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ πταίσῃ δέ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἔνοχος» (Ἰακ. 2, 10).

Λοιπόν, ἀγαπητοί μου, πῶς μπορούμε νὰ θεωροῦμε μικρά τὰ συνηθισμένα ἁμαρτήματά μας, ὅπως εἶναι τὰ «ἁθῶα» ψέματα, ὁ θυμός, ἡ ἀνευλάβεια στὴν ἐκκλησία, ἡ λύπη καὶ ἡ μικροζήλεια γιὰ τὰ καλὰ τοῦ διπλανοῦ μας, ἡ ἀργολογία, τὰ πολλά ἀστεῖα καὶ γέλια καὶ πειράγματα, ὁ χορτασμός τῆς κοιλιᾶς, ὁ στολισμός τοῦ σώματος καὶ τόσα ἄλλα; Πῶς εἶναι δυνατό νὰ λογαριάζουμε σάν μικρά αὐτά τὰ ἁμαρτήματα, πού θὰ τρομάζαμε ἂν γνωρίζαμε ὅλο τὸ βάρος τους; Ἄς μὴ νομίζουμε ὅτι μ' αὐτά δέν ἐναντιωνόμαστε στό θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ δέν χάνουμε τὴ θεία δόξα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Βρισκόμαστε σέ πλάνη ἂν πιστεύουμε, π.χ., ὅτι τὸ συγγνωστό ἁμάρτημα τῆς ἀργολογίας δέν κακοφαίνεται στό Θεό, τὴ στιγμή πού εἶναι σαφές ὁ λόγος Του: «Λέγω δέ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν ὃ ἐάν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρα κρίσεως· ἐκ γάρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ» (Ματθ. 12, 36).

Πῶς μπορούμε ἀκόμα νὰ ποῦμε, ὅτι δέν ἐναντιωνόμαστε στό θεῖο θέλημα μέ τὰ ἄτακτα γέλια μας, τὴ στιγμή πού ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ὄχι μόνο δέν γέλασε ποτέ σάν ἄνθρωπος, ἄλλα καὶ τέσσερις φορές ἔκλαψε καὶ μέ τὸ στόμα Του μᾶς προειδοποίησε «οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε;» (Λουκ. 6, 25). Ὁ Μέγας Βασίλειος μάλιστα ὄρισε καὶ κανόνα ἀφορισμοῦ μιᾶς ἐβδομάδας γιὰ τὸ μοναχό ἢ τὴ μοναχή πού θὰ γελάσει ἢ θὰ πεῖ ἄπρεπα καὶ ἀστεῖα λόγια: «Εἰ τις εὐτράπελα φθέγγεται ἢ γέλωτα ἀπρεπῇ, ἀφοριζέσθω ἐβδομάδα μίαν» (Ἐν τοῖς Ἐπιτιμ. τῶν κανονικῶν).

Πῶς μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι δέν εἶναι ἀντίθετα στό θέλημα τοῦ Θεοῦ τὰ ψέματα καὶ τὰ φαγοπότια, τὴ στιγμή πού ὁ Κύριος προειδοποιεῖ ὅτι θ' ἀφανίσει ὅλους τοὺς ψεῦτες – «ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος» (Ψαλμ. 5, 7) – καὶ καταριέται τοὺς χορτασμένους – «οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι, ὅτι πεινάσετε;» (Λουκ. 6, 25).

Καὶ γιὰ νὰ μιλήσουμε γενικά, πῶς μπορούμε νὰ ἰσχυριστοῦμε πῶς τὰ μικρά ἁμαρτήματα δέν μᾶς ἀφαιροῦν τὴν ἀρετὴ καὶ τὴ Θεία Χάρη, ὅταν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα λέει ἀλληγορικά μέ τὸ στόμα τοῦ Ἐκκλησιαστῆ «μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος;» (10, 1). Κι αὐτὸ οἱ Πατέρες τὸ ἐρμηνεύουν ἔτσι: Οἱ μῦγες, ὅταν πετᾶνε πάνω ἀπὸ ἓνα ἀρωματικό μῦρο χωρὶς νὰ σταματᾶνε πάνω του, δέν τὸ ἀλλοιώνουν. Ὅταν ὅμως σταθοῦν καὶ πέσουν μέσα καὶ ψοφήσουν, τὸ

βρωμίζουν καί χαλᾶνε τήν εὐωδία του. Ἔτσι καί οἱ μικρές ἁμαρτίες, ὅταν δέν σταματᾶνε πολύ σέ μιά εὐλαβική κι ἐνάρετη ψυχή, δέν τῆς προξενοῦν τόσο μεγάλη ζημιά. Ὅταν ὅμως σταθοῦν πολύ, τότε ἡ ψυχή ἀρχίζει νά κλίνει μέ τή θέλησή της σ' αὐτές, ὁπότε τῆς ἀφαιροῦν τήν καθαρότητα τῆς ἀρετῆς καί τήν εὐωδία τῆς Θείας Χάριτος, καί τήν ἐμποδίζουν νά φτάσει στήν τελειότητα. Τά ἁμαρτήματα αὐτά κάνουν βδελυκτή τήν ψυχή στό Θεό. Γιατί ἂν μόνο μιά σκέψη ἀδικίας εἶναι βδελυκτή καί μισητή στό Θεό – «βδέλυγμα Κυρίῳ λογισμός ἄδικος» (Παρ. 15, 26) – κι ἂν μόνο οἱ κακοί λογισμοί χωρίζουν τήν ψυχή ἀπό τό Θεό – «σκολιοί λογισμοί χωρίζουσιν ἀπό Θεοῦ» (Σοφ. Σπολ. 1, 3) – πόσο μᾶλλον χωρίζεται ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἡ ταλαίπωρη ψυχή πού ἁμαρτάνει;

Πρέπει λοιπόν ν' ἀποφεύγουμε καί τίς ἁμαρτίες πού θεωροῦνται μικρές. Γιατί θέλοντας ἀπό τή μιά μεριά νά εὐαρεστήσουμε τό Θεό, καί πέφτοντας ἀπό τήν ἄλλη στά «ἐλαφρά» αὐτά ἁμαρτήματα, πού εἶναι τόσο μισητά στό Θεό, εἶναι σάν νά θέλουμε νά ἐνώσουμε τόν οὐρανό μέ τόν ἄδη, τό σκοτάδι μέ τό φῶς, τή φωτιά μέ τό νερό καί τήν ἀγιότητα μέ τήν κακία. Οἱ ἁμαρτίες αὐτές, ὅσο μικρές κι ἂν φαίνονται, ἔχουν σοβαρή βαρύτητα, ἀφοῦ προσβάλλουν τόν ἅγιο Θεό. Γιατί καί τό μεγαλύτερο κακό πού ἀναφέρεται στά κτίσματα, εἶναι ἀσύγκριτα μικρότερο ἀπό ἐκεῖνο πού ἀναφέρεται στόν Κτίστη.

Ἄς ντραποῦμε λοιπόν, πού δεχθήκαμε στήν καρδιά μας χωρίς ἀντίρρηση ὅσα δέν θέλει ὁ Θεός. Ἄς ἀποστραφοῦμε χίλιες φορές τήν ὀλιγωρία πού δείξαμε ὡς τώρα στήν ἐφαρμογή τῶν ἐντολῶν Του, καί ἄς ἀποφασίσουμε ὅχι μόνο νά μήν κάνουμε τέτοια μικρά ἁμαρτήματα, ἀλλά νά βγάλουμε τελείως ἀπό τήν καρδιά μας κάθε κλίση σ' αὐτά. Κι ἂν πέσουμε καμιά φορά, ἀπό ἀσθένεια τῆς φύσεως καί τῆς θελήσεώς μας, νά μήν ἀφήσουμε τήν καρδιά μας νά τ' ἀγαπήσει, ἀλλά γρήγορα νά τά μισήσουμε, νά μετανοήσουμε, νά ἐξομολογηθοῦμε καί νά παρακαλέσουμε τό Θεό νά μᾶς δυναμώσει μέ τή χάρη Του γιά νά μήν ξαναπέσουμε.

Ἄς σκεφτοῦμε τώρα τό πλῆθος τῶν κακῶν πού προξενοῦν στήν ψυχή μας οἱ «ἐλαφριές» ἁμαρτίες. Ὅπως μιά ἀρρώστια, ἔστω καί ἀσήμαντη, ἐξασθενίζει τό σῶμα, ἔτσι καί οἱ μικρές ἁμαρτίες ἐξασθενίζουν τήν ψυχή καί τῆς ἀφαιροῦν κάτι ἀπό τήν προθυμία της γιά τό καλό. Κάθε ἁμαρτία, ὅσο μικρή κι ἂν φαίνεται, μᾶς χωρίζει ἀπό τό Χριστό, ὅπως ἀναφέρει καί ὁ προφήτης: «Τά ἁμαρτήματα ὑμῶν διιστῶσιν ἀναμέσον ὑμῶν καί ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ» (Ἠσ. 59, 2). Ἀκόμα καί τό μικρό, τό συγγνωστό ἁμάρτημα ψυχραίνει τήν ἀγάπη, νεκρώνει τήν εὐλάβεια, ξηραίνει τήν κατάνυξη, στεγνώνει τά δάκρυα, μαραίνει τή μετάνοια καί δέν ἀφήνει τή Χάρη τοῦ Θεοῦ νά μᾶς ἐπισκεφθεῖ. Τό μεγαλύτερο ὅμως κακό εἶναι, ὅτι ἀπό τά μικρά αὐτά ἁμαρτήματα θά προχωρήσουμε γρήγορα καί στά μεγάλα, στά θανάσιμα, πού καταστρέφουν τελείως τόν ταλαίπωρο ἄνθρωπο. Πρῶτο, γιατί ἀδυνατίζουν τίς

καλές ἔξεις τῆς ψυχῆς· δεύτερο, γιατί ἐμποδίζουν τήν ἐνίσχυση καί ἐνδυνάμωσή μας ἀπό τό Θεό· καί τρίτο, γιατί συνηθίζουν τή θέλησή μας νά κλίνει εὐκόλα στό κακό.

Ἄς δοῦμε τώρα, πῶς ἀπό τά μικρά ἀμαρτήματα περνάει κανείς στά μεγάλα.

Μικρό μᾶς φαίνεται, π.χ., νά κοιτάξουμε ἀπρόσεκτα ἕνα ὄμορφο πρόσωπο. Ἄς μετρήσουμε ὅμως τίς ἀμαρτίες, πού γεννιοῦνται ἀπ' αὐτό. Ἡ παρατήρηση τῆς ὁμορφιάς τοῦ προσώπου ἐκεῖνου γέννησε τήν προσβολή· ἡ προσβολή τόν ἡδονικό συνδυασμό· ὁ συνδυασμός τή συγκατάθεση· ἡ συγκατάθεση τήν πτώση· ἡ πτώση τή συνήθεια· ἡ συνήθεια τήν ἔξη· ἡ ἔξη τήν ἀνάγκη· ἡ ἀνάγκη τήν ἀπελπισία· ἡ ἀπελπισία τήν κόλαση! Βλέπεις, ἀπ' αὐτό μονάχα τό παράδειγμα, τί μακριά ἀλυσίδα ἀμαρτιῶν γεννοῦν ἐκεῖνα, πού ἐσύ ὀνομάζεις ἐλαφρά ἀμαρτήματα; Γιατί ὅποιος δέν ὑπολογίζει τά μικρά, πέφτει καί στά μεγάλα, ὅπως λέει τό Ἅγιο Πνεῦμα στή Σοφία Σειράχ: «Ὁ ἐξουθενῶν τά ὀλίγα κατὰ μικρόν πεσεῖται» (19, 1).

Μαθητεία στὸν Ἅγιο Νικόδημο, ῥ'Εκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, 2005

Εκ τοῦ ὀρθοδόξου ιστοτόπου τῆς Ενορίας Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Ζώνης Πατησίων www.agiazoni.gr